



עלון מס' 1043
האזינו
ז' בתשרי תשפ"ז

שבת שובה

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מוגרבי שליט"א

שירת האזינו

הדרך להשרשת
התורה

כידוע, ישנה מצוה של כתיבת ספר תורה. אבל מכל התורה כולה מדגיש הכתוב את כתיבתה של שירת "האזינו" בספר התורה: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת". אלא לפי שאין כותבין את התורה פרשיות פרשיות, למדנו שיש לכתוב את כל ספר התורה אגב שירת האזינו. כידוע, ישנה מצוה של תלמוד תורה. אבל מכל התורה כולה מדגיש הכתוב את שינון שירת "האזינו": "ולמדה את בני ישראל, שימה בפה, למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל!". מה יש בשירת האזינו? הכל נמצא בה! בחוכמה אלוקית נשגבה נכתב בה כל העבר עד לימי משה רבינו, וכל העתיד עד לביאת המשיח. נכתב בה כל מה שיהיה בגלות ומה שיהיה בגאולה. וכך מסכם אותה רבינו הרמב"ן זצ"ל: "גדולה שירה זו, שיש בה עכשיו, ויש לשעבר, ויש בה לעתיד לבוא. ויש בה לעולם הזה, ויש בה לעולם הבא. ולזה רמז הכתוב, שנאמר: ויבוא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באוזני העם (כלומר, שפירש את כל המשמעויות שבה) - הזכיר "כל", להגיד שהיא כוללת את כל העתידות למו. ואם כי היא קטנה בדיבור, כי ביאר להן עניינים רבים בה". ומסכם הרמב"ן ואומר: "ואילו היתה השירה הזאת מכתב מאחד מן החוזים בכוכבים, שהגיד מראשית אחרית - כן היה ראוי להאמין בה, מפני שנתקיימו כל דבריה עד הנה, לא נפל דבר אחד! על אחת כמה וכמה שאנחנו נאמין ונצפה בכל לב לדברי האלוקים מפי נביאו הנאמן בכל ביתו, אשר לא היה לפניו ואחריו כמוהו, עליו השלום!". לא זו בלבד שבשירת "האזינו" נכתב כל מה שיקרה לעם ישראל המהלך הדורות באופן כללי, אלא שמרומז בה גם מה יקרה לכל אדם ואדם באופן פרטי. מובן, שלא כל אדם יכול להעמיק חקר ולמצוא את עצמו בשירת "האזינו". לשם כך יש צורך בגדולי ישראל גאונים וקדושים ומקובלים - כמו רבינו הרמב"ן זצ"ל בעצמו. מספרים, שלרמב"ן הקדוש היה תלמיד אחד, שהתפקד רחמנא ליצלן. לא זו בלבד שהלך אחר שרירות ליבו, אלא שחוצפתו עברה כל גבול, והוא בא לפני רבו הקדוש ביום הכיפורים כשהוא אוכל במלוא פיו בשר חזיר, תצילנה האוזניים משמוע! נתן בו רבינו הרמב"ן זצ"ל עיניו ואמר: "יום הכיפורים היום, אבנר!". אמר אבנר: "אני יודע, רבי, אבל התפקדתי!". אמר הרמב"ן: "כסבור אתה, שאתה פיקח יותר מן הרמב"ם הקדוש, גדול החכמים, הבקי בכל מדע? חכם אתה יותר מן הרי"ף, מרבי יוסף אבן מיגאש, מכל חכמי ישראל? משכיל יותר מרבי שמעון בר יוחאי, מירמיהו הנביא, ממשה אבינו?". אמר אבנר: "לא, חלילה! אבל שמעתי ממך פעם משהו, שלא יכולתי להסכים לו. שמעתי ממך, שכל אדם רמוז בשירת האזינו. וזה הרגז וקומם אותי!". אישר הרמב"ן: "אכן, כך אמרתי - וכן הוא! התורה אלוקית היא, ונצחית, והכל רמוז בה, ובמיוחד בפרשת האזינו!". אמר אבנר: "אם כן, יאמר לי הרבי היכן רמוז שמי?". אמר לו הרמב"ן: "בפרשת האזינו. בפסוק הנורא: 'אמרתי: אפאיהם (אשליכם מעלי), אשביתה מאנוש זכרם'. האות השלישית בכל מילה מצטרפת לשמך: אבנר! רואה אתה, שמך רמוז, וגורלך נקוב!". נחרד אבנר, כריך בשר החזיר נפל מידי, והוא שאל בבהלה: "רבי, כלום יש לי תקנה?". ענה הרמב"ן: "הלא שמעת מה כתוב בפסוק: 'מיד הלך אבנר, לקח סירה, הפליג עימה לים, וזרק את משוטיה. אין יודע מה עלה בגורלו. ודאי מת מתוך תשובה. נורא הסיפור. ומהו הלקח עבורנו? שגם כאשר אין אנו מבינים משהו בשיכלנו, גם כאשר אנו חושבים שדבר מה תמוה, נדע עד כמה קטנים ודלים אנו - ותורת ה' תמימה, ומשפטי ה' אמת, צדקו יחדיו!"

הגמרא בבא מציעא (פה:) מספרת על שני ענקי הרוח - רבי חנינא ורבי חייה. רבי חנינא אמר שאם חס ושלום תשתכח התורה מישראל - יחזירה בפלפולו, ורבי חייה אמר שבפעולותיו עושה שהתורה לא תשתכח מישראל, שהיה זורע פשתן וקוצרו, טווה ממנו חבלים ואורג מהן רשתות, צד בהן צבאים ומאכיל בשרם ליתומים, מעבד את העורות לקלף וכותב עליו מגילות, חומשים ומשניות ומלמדם לנערי ישראל. וביאר המרש"א זצ"ל, שכאשר כל השלבים נעשים בטהרה מוחלטת, התורה שנלמדת מושרשת! וצריך להתבונן, רבי חייה היה מחלק את בשר הצבאים לעניים, מה הוסיף הדבר בטהרה כדי שהלימוד יהיה מושרש? רבינו יוסף חיים זצ"ל כתב והסביר בספרו "בן יהוידע", שבכך הציב רבי חייה את התורה על בסיס החסד, ועל ידי כך יצר לה בסיס וקיום איתן, לימוד המושרש ומתקיים לדורי דורות. הרי לנו הוכחה אחת ואחרות יקרים כמה גדולה ומעולה מידת החסד, וכבר דרש רבי שמלאי: התורה תחילתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. תחילתה - "ויעש ה' לאדם ולאשתו כותנות עור", וסופה - "ויקבור אותו בגי", וכל זה למדנו עד כמה חשובה התורה שמלווה עימה גמילות חסדים, עד כמה התורה שלומד האדם מבוססת ומושרשת אצלו, מפריחה פרחים ומניבה פירות כאשר היא מהולה ומעורבת עם פעולות חסד ומעשי חסד. זה הזמן לפתוח דף חדש עת אנו קוראים את שירתו של רבם של כל ישראל - משה רבינו, להתחזק בלימוד התורה הקדושה ובקיום המצוות, להרבות במעשי חסד ובעזרה לזולת, כך נזכה שהתורה תהיה מושרשת בנו ותעבור לצאצאינו ולצאצאי צאצאינו עד סוף הדורות. נעשה ובעזרת ה' נצליח!

זמני כניסת ויציאת השבת

שבת	ח'א	י"ב	ח'ה	ב"ש
כניסת שבת	18:24	18:25	18:25	18:25
יציאת שבת	19:13	19:15	19:15	19:14
רבועתם	19:57	20:00	19:59	19:59

הפטרת השבוע

הפטרה: שובה ישראל (הושע יד, ב; מיכה ז, ח-כ)

סיפור לשבת

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

איש היה בעיר ברזאן אשר בפרס, ושמו שמואל הדוני. והיה האיש תם וישר, ירא אלוהים וסר מרע, אך תורה לא ידע, אף לא לקרוא בסידור התפילה, רק אותיות האל"ף ב"ת ידע. ועל כן, בהגיע זמן התפילה רוחש היה בשפתיו את האותיות הקדושות עד גמירא, ולאחריהן אמר: "ריבונו של עולם, הן בוחן כליות ולב אתה, ויודע כי רצוני להתפלל לפניך ואיני יודע כיצד. קח את האותיות, וצרף אותן לתפילה!". פעם צמא למים. הלך לשוקת שלפני הבאר, ולפתע ראה ששכח את הספל. מה יעשה? נזכר בדברי הרב, שאמר שעל כל דבר ניתן להתפלל, אבל בתמימותו חשב, כי גם לכך נוסח קבוע, ואינו יודעו. עשה כמנהגו: נשא עיניו למרום והחל לחזור על האותיות הקדושות, כדי שהבורא יצרפן לתפילה הראויה... עוד האותיות על שפתיו, ולפניו ניגלה איש הדור צורה ואיזור עור למוותניו. הושיט לו האיש כד זהב, ואמר: "שמע ה' לתפילתך. ברך, ושתה לרוויה". אמר: "לא ידעתי לברך, כי בור אנוכי". אמר לו: "אם כן, אמור את האותיות כמנהגך". אמר ושתה. אמר לו האיש: "אני אליהו הנביא, ועתה הגידה לי מה תבקש - חוכמה, או עושר. אריכות ימים, או כבוד". ענה: "בקשה אחת לי - כי יאיר ה' עיני במאור תורתו!". אמר לו התשבי: "זאת אין נותנים מן השמים, כי חייב אדם לעמול בעצמו. אך אם תרצה - אלמד איתך!". הסכים בהתלהבות, ולמד מפי התשבי. לא ארכו הימים והיה לגאון אדיר, התמנה לרבה של העיר מוצול, והעמיד אחד עשר דורות של רבנים גדולי תורה אנשי שם!



הגאון רבי יחיא בן יחיא עומסי זצ"ל, פרנס קהילת ראדא בתים היה. המושל המקומי לא ידע שובעה, ורבי יחיא עמל תדיר להפיס דעתו ולהרגיעו. פעם הוצרך לנסוע לצנעה הבירה, ומינה במקומו פרנס עד שישב ממסעו. חשק המושל בתרגולות, שלח אחר הפרנס והשמיעו את דרישתו. מיהר האיש להביא את התרגולות - והגיש חשבון, לתומו... אדמו פני המושל כסלק ולא אמר דבר. שילם את החשבון עד לפרוטה האחרונה. אך הגיע הפרנס לביתו, והשטרים פקדו את מעונו: לפתע "גילה" המושל שהקהילה חייבת הון עתק ומתמהמהת בפרעונו, והפרנס ערב לחוב זה בגופו. לא עזרו הטענות שאינו יודע דבר ואינו אלא ממלא מקום הפרנס. הוא הושלך לכלא והופקר לעינויי תופת. למזלו, שב רבי יחיא במפתיע ושמע את אשר נעשה. מיהר למושל שאמר לו בפליאה: "תאר לך, שהאיש העז לדרוש ממני תשלום! ממני!..." "ודאי", אמר רבי יחיא על אתר, "אני הוא שהוריתי לו לדרוש את הכסף!". עיניו של המושל התגלגלו בחוריהן: "אתה?! אתה?!". "אומנם כן", אמר רבי יחיא, "ואסביר לך מדוע. היחסים בינינו, ידועים אך לשנינו. אבל הוא אדם זר, ולא רציתי שיוודע לו שאתה מקבל מתנות, ובפרט מיהודים... לפיכך הורתי לו לדרוש את הכסף - ומוכן שאחזירו עד לפרוטה האחרונה..." נחה דעת המושל, והורה לשחרר את האומלל מכלאו ומייסוריו... והיה רבי יחיא מסיים את סיפורו באנחה: "מה אומר לכם, אפילו רעל צריך לדעת איך לתת להם..."

(מעין השבוע)

"האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי" (לבא)

הרבי מקוצק זצ"ל היה מפרש: "האזינו השמים" - האזינו האזנה שמימית...

הכוונה שבדברים אלה תובן היטב על-פי אימרה אחרת של הרבי מקוצק זצ"ל שאמר: מה טעם אומרים על אדם ירא ה' שיש לו "יראת שמים", וכן גם שנינו במשנה: "יהי מורא שמים עליכם" (אבות פא, מג) והלא יותר יאה היה לומר, שיש לו "יראת ה'"? ברם, את המורא הגדול ביותר מפני דברו של השם יתברך מוצאים אנו אצל השמים, שכן אמרו חכמינו כי אף-על-פי שהשמים נבראו ביום הראשון, עדיין היו בכל זאת רופפים, בלתי מוצקים ("עמודי שמים ירופפו"), ורק לאחר שאמר השם יתברך ביום השני: "יהי רקיע!" - קפאו ונעשו מוצקים, כדרך שאדם קופא וכל גופו מתקשה מחמת פחד בשומעו צעקה מפחידה. (חגיגה יב ומדרש בראשית). יוצא איפוא כי זה שהשמים מתקיימים מאז הבריאה ועד היום ואינם מתרופפים, הרי זה מכוח אותו מורא ופחד מפני הקריאה האלוהית: "יהי רקיע!". לפיכך אומרים "יראת שמים" - שצריך אדם ללמוד מן השמים כיצד להתיירא מפני דבר השם, לעבוד את הבורא כל ימי חייו ללא ליאות, תוך עמידה מוצקה. וכך הוא גם פשוט של הפסוק: "האזינו השמים" - שתשמעו ותאזינו לדבר השם כדרך ששמעו והאזינו השמים - האזנה שמימית...

(מענה של תורה בשם אהל תורה)

"כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלקינו" (לבג)

עצם זה שזכינו לקרוא את שם ה' וללמוד את תורתו (כל התורה שמוותיו של הקדוש ברוך הוא) עלינו לתת שבח והודאה להשם יתברך, לכן "הבו גודל לאלקינו", וכדרך שתקנו חכמינו ז"ל בנוסח מודים דרבנן "על שאנחנו מודים לך ברוך א-ל הוודאות", כלומר על שזכינו להודות לך ה' יתברך הננו מברכים ומודים לך.

(באר מים חיים הובא בלבוש יוסף)

"הצור תמים פעלו..." (לבד)

מספרים שכאשר נפטר חתנו היקר והאהוב של המגיד מקוזניץ זצ"ל, סיפר המגיד בהספדו על שני איכרים שהלכו פעם ברחוב ופגשו בילדה קטנה. אמר האחד לרעהו שילדה זו היא בתו, והראיה לכך - שכאשר חייכתי לעברה, החזירה לי בחיוך. דחה האיכר השני את דבריו ואמר שאין זו ראייה שזו בתו, מפני שכל ילד דרכו לחייך אפילו לאדם זר שאינו מכיר. הראיה האמיתית שזו היא בתך, תהיה רק כאשר אותה ילדה תחייך אליך גם לאחר שתכה אותה... אמר על כך המגיד: ריבונו של עולם, אף כשאתה מכה אותי, אני מלבין לעומתך שיניים בחיוך, כי הלא אנו בניך ואתה אבינו, ובן מחייך לאביו גם כאשר מקבל מכות... ואמר ה"חפץ חיים" זצ"ל, שדרגה זו זכה לה שלמה המלך ע"ה, כפי שאמר בשיר השירים: "מצאוני השומרים הסובבים בעיר היכוני פצעוני וכו', אם תמצאו את דודי מה תגידו לו - שחולת אהבה אני". כלומר, אף על פי שהיכוני ופצעוני אותי, בכל זאת תאמרו לדודי (לבורא עולם), שחולת אהבה אני, וכפי שאהבתי אותו קודם המכה, כך אוהב אני אותו לאחר מכן.

(דרשה לישראל)



תכנית עצם לעתיד

הרבה אנשים "מקצצים" ממשכורתם עבור תכנית החסכון "עצם לעתיד" וכי אנו כלבים הזקוקים לעצמות? מדוע לי לחשוב על העתיד הגשמי כאשר את ההווה אני מכיר וגם הוא אינו בטוח? רצוננו בעצם לעתיד, משהו שיועיל באמת, יביא נחת ושלווה. הנה... נאמר בתורה: "ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום ונברכו בו כל גויי הארץ. כי ידעתי למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט, למען הביא ה' על אברהם את אשר דיבר עליו", ופירש רש"י: "כי ידעתי" - לשון חיבה, כמו מודע לאישה. הנה אברהם אבינו נתנסה בעשרה ניסיונות, ועם כל זה לא אמר הכתוב לשון חיבה, אלא רק עבור "אשר יצוה בניו ואת ביתו אחריו".

למדים אנו כמה גדולה מעלת חינוך הבנים. ודיקדק הכתוב לומר "אחריו", כי לפעמים אדם מחנך את בניו, אבל החינוך לא חודר פנימה, ורק "בפניו" למראית עין בלבד הם מתנהגים כשורה, אבל "אחריו" - לאחר שהוא פונה, עושים מה שליבם חפץ. לכן בא הכתוב ומדגיש "אחריו" כי זה העיקר, דהיינו שהעיקר הוא שידע האב לחנך את בניו שיהיו שומרי צדקה ומשפט גם אחריו, וגם כשהולך לעולמו יהיה בטוח שבניו אחריו ממשיכים דרכו. ובזה ביארו את הכתוב במשלי: "מתהלך בתומו צדיק אשרי בניו אחריו", ודרשו רבותינו: אל תיקרי "בתומו" אלא "במותו". מי נקרא צדיק? - מי שהוא יודע שהוא מתהלך לעולמו ובניו ממשיכים את דרכו, ואדם כזה אשרי ואשרי חלקו. ואמר "מתהלך" ולא "הולך", כי כשאדם מת הרי הוא עומד, כיון שאין בידו להוסיף עוד תורה ומעשים טובים, אבל אם השאיר אחריו בנים העוסקים בתורה ובמצוות - הרי הוא גם במותו "מתהלך", אומנם הוא לא "הולך", אבל מתהלך על ידי הבנים ועולה ממדרגה למדרגה.

ואשרי מי שמוח לו בקודקודו ויודע שלא יחיה בעולם לדור דורים, ומכין כבר עתה את ההמשך ואת הרווח האמיתי, אשרי זה ובבא וה' יאריך ימינו בטוב ושנותנו בנעימים, אכ"ר.

אילו היינו חכמים...

אילו היינו חכמים היא הכותרת! אך ההמשך הוא לו ידענו לרומם אחד את השני הרי שביתנו היה בית מלא אורה, מלא שמחה ועונג, מקום להשראת שכינה. וכדי לבאר את הדברים, הריני להביא בפני הקוראים שני סיפורים המובאים בספר שלום בית לידיד נפשי הגר"א זכאי שליט"א (פרק נ"ו) המתאמים אחד לאיש ואחד לאישה ואחריהם לא נותר אלא לערוך חשבון נפש, חרטה וקבלות לעתיד. מעשה שהיה באישה שלא ידעה לבשל. זמן קצר אחרי הנישואין, היא אפתה עוגה, ובצהלת פנים הגישה אותה לפני בעלה וחתכה לו פרוסה ממנה. היתה דרושה רק טעימה קטנה כדי שהוא יגלה, לדאבונו, שהעוגה היא שרופה, יבשה, מלווה, חסרת מתקיות, ובנוסף לכל, גם מתובלת בטעם לואי בלתי נעים. אך מכיון שזו היתה לה הפעם הראשונה באפיית עוגות לאחר החתונה, וגם מפני שהיא היתה דרוכה כולה וציפתה לתודת בעלה ולהערכתו, שיבח בעלה את מעשה ידיה בחושבו שקרו הפעם שיבושים כלשהם, אלא שבמשך הזמן עמד על האמת העגומה: אשתו באמת איננה יודעת לבשל. אולם הוא לא איבד את עשתונותיו, וטיכס עצה לעצמו. להציע לה שהיא תלך ללמוד לבשל - לא בא בחשבון אצלו, עלול הוא לפגוע בה בצעד כזה. עד שנפלה במחשבתו גישה נפלאה. בשבוע אחריו, הוא שיבח את העוגה עוד פעם, והוסיף: "מצדיי אפשר לוותר על כמות מסוימת של מלח, בשל הטעם האישי שלי - בודאי זה רק ישפר את טעם המאפה עוד יותר". יתכן שהאישה כבר שמעה ביקורת מספיקה מאנשים שערערו על טיב פרי ידיה, אך הדברים לא נקלטו באזניה משום שהיו הם דברי ביקורת, אך הערת בעלה היתה אחרת. היא הרי לא רצתה לאבד את "לקוחה הטוב" המעניק לה שבחים בשפע, ולכן החליטה להתאים עצמה לבקשתו... בשבוע שאחריו, ניגשה לאפייה בזהירות יתירה שלא להוסיף מידי על כמות המלח, ובעלה גילה הנאה מרובה מהמאפה, אחרי שהפליג הבעל בשבח התוצאות המצוינות, הציע שלדעתו כדאי לקצר קצת את זמן האפייה כדי שלא לפגוע בטעמן העדין של עוגותיה... כן עשה במשך זמן מה, עד שהפכה לשם דבר במאפיה... ומסופר על הצדיק הירושלמי רבי אריה לוי זצ"ל, שפעם אחת אמרה לו אשתו: אריה, חייבת אני לגלות לך שמקנאת אני בשכנה פלונית. תמה רבי אריה: מה ראתה אשתו, שלא ידעה קנאה מה היא, לקנא בשכנתה? ומי היתה אותה שכנה? איש עשיר היה בירושלים, בעל בעמיו. לימים ירד מנכסיו. עיקלו בעלי החובות כל רכושו והוא נאלץ לגור בשכונתו של רבי אריה, היא שכונת "משכנות" העניה והדלה, שאף השירותים בה נמצאים בחצרות הבתים. כדי לכלכל את בני משפחתו נאלץ היה אותו עשיר לשעבר, לעבוד כטפסן שכיר יום על פיגומי הבניינים. מידי ערב הבחינו השכנים ברעייתו שהיא יוצאת לרחוב מפורקת ומקושטת בבגדים נאים. השתאו הבריות למראה עיניהם ואף החלו לרנן... לימים, כאשר שוחחה הרבנית עם אותה שכנה, נתברר לה פשר הדבר. וכך אמרה לה אותה אישה: בעלי חוזר לבית מעבודתו וליבו מתפלץ. הוא שהיה בעל נכסים רבים, נאלץ עתה לעבוד כפועל פשוט. כיון שראיתי כמה ירוד בעלי ברוחו, החלטתי לייפות עצמי ולהמתין לו בתום עבודת יומו ברחוב אגריפס הסמוך, על מנת לקדם פניו בבת שחוק ובפנים מאירות - לרומם רוחו. אמרה הרבנית חנה לרבי אריה: מקנאה אני באותה אישה, כי למדרגתה לא הגעתי...

עשה לך רב

שו"ת במדבר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

יאבד את העשירי כי נפלו האחרים? ודאי שלא! ולכן גם כאן יתפלל ויגרום לקידוש ה', והוא רחום יכפר עוון ולא ישחית.

מה לעשות כשאחד מהחברים זקוק לישועה, כגון אדם שלא זכה לזרע קודש, איזו קבלה אפשר לקבל לזכותו?

הטוב ביותר שהאדם עצמו יקבל דבר להצלתו, וכגון לימוד ב' הלכות לשון הרע ולקיימן היטב, לקבל את הביזיונות באהבה, לקבל שבת יותר מוקדם בעשר דקות, וכן להוציאה מאוחר יותר, לאכול סעודת מלווה מלכה בפת גמורה, לפתוח גמ"ח מסוים, וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים, ויפקדם כעת חיה בזרע של קיימא.

האם מותר לגר להתפלל על אביו הגוי לרפואה וכדומה? אפשר.

לחדר אחר?

אם הוא ריח רע צריכים להפסיק. ומותר אף לעבור לחדר אחר ובלבד שלא ידבר כלל.

יחיד שאמר באמצע חזרת הש"ץ מודים של י"ח, האם הוא יצא ידי חובה? בדיעבד.

אדם שמתפלל תפילת לחש ביחד עם הש"ץ ואומר קדושה, האם הוא מגביה את עקביו בקדושה או לא? בודאי שכן.

מה לענות לבעל תשובה שלא רוצה להתפלל מכיון שיש בידו עוון חילול ה', ואם כן לא תתקבל תפילתו בשמים?

כבר שנינו ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה, והאריך הגה"ק בעל השבט מוסר שהדבר דומה לאדם שהיו בכיסו עשרה זהובים וראה לאחר זמן שנפלו תשעה, וכי

שליח ציבור שאמר מודים באופן שלא שמעו הציבור, האם יש בכך בעיה?

לכתחילה צריך לומר מודים בקול רם, ויש עדות שנהגו שהשליח ציבור אומר בחזרה מודים בלחש, וטוב יותר לנהוג כדעה ראשונה.

אחד שמאריך הרבה בתפילת י"ח ועל ידי כן מפריע לציבור מלעבור לידו, האם אפשר להכריחו להתפלל סמוך לקיר?

לפי המבואר באחרונים על השו"ע (סי' ק"ב) לא יפה עושה אותו אדם, וכבר מקובל בשם גאון המוסר רבי ישראל סלנטר זצ"ל שכל החומרות טובות בתנאי שאינם גורמים צער לשני. והוא פשוט.

אדם שמתפלל בבית הכנסת ונכנס ריח רע מבחוץ לתוך בית הכנסת, האם צריך להפסיק באמצע תפילת י"ח? והאם יכולים לעבור

אל תקרי הליכות אלא הלכות

✦ קודם שיניח את הסכך יאמר בפיו "הריני הולך לקים מצות עשית סוכה".

✦ מנהג ישראל קדושים לפאר ולקשט את הסוכה בכל מיני קישוטים, בבחינת זה אלי ואנוהו, ותולים בה תמונות מהדרות ואריגים ושטיחים וכל המרבה הרי זה משובח.

✦ יש שנהגו לתלות יין ושמן, סולת, אתרוגים, רימונים ושאר פירות משבעת המינים או שנמשלו להם ישראל עם קדושים, ולאחר מכן משתמשים בהם לדברי מצוה ולסגולות שונות, ומנהג זה אין לערער עליו כלל שיסודתו בהררי קודש עוד מזמן חכמי התלמוד.

✦ יכין כל אדם בסוכתו כיסא לאושפיזין ויניחו במקום גבוה קצת (שלא ישבו עליו הילדים או שאר אורחים) ויכסוהו במפה נאה ואף יעטרוהו בפרחים ורימונים ויניחו עליו ספר תנ"ך שלם, זוהר הקדוש ועוד ספרים.

✦ מצוה על כל איש ואיש שתהא לו סוכה משלו לשבעת ימי החג ולא יסמוך על סוכת בית הכנסת או סוכת שכניו, ולא יתעצל האדם לבנות סוכה, אף אם יצטרך לה לחלק מימי החג.

✦ טוב להזיזה שלא להרהר בענייני הסוכה ובנייתה בהיותו במבואות המטונפים או בבית הכיסא והיא משנת חסידים

(באר המועדים)

ישראל עם קדושו, בניו אהוביו זרע אברהם יצחק ויעקב וטוב לכיין בפירוש ביישבתו בסוכה לזכור את יציאת מצרים ושהושיבנו השם יתברך בסוכות להצילנו משמש ושרב ומשאר אויבים וצרים.

✦ אין מברכים על מצות בניית ועשית סוכה, וגם מי שבונה סוכה בפעם הראשונה לחייו לא יברך שום ברכה אף לא שהייו.

✦ יזהר לבנות את סוכתו במקום שאין ריח רע או סיבות שימנעו ממנו לאכול או לישון בסוכה במשך שבעת ימי החג משום שהשהות בסוכה צריכה להיות נעימה וטובה באופן של תשובו כעין תדורו.

✦ ישתדל כל אדם לבנות את הסוכה (או חלקים ממנה) בעצמו, וגם אם הוא אדם גדול וחשוב שיש לו עבדים ופועלים יטרח במצוה זו בעצמו. וכן ראינו לגדולי ישראל שטרחו במצוה זו בשמחה.

✦ מותר לאשה לבנות את הסוכה בין בדפנותיה בין בסכך, והסכה כשרה ללא כל חשש.

✦ סוכה שנבנתה ע"י גוי כשרה, אך מן הראוי שלא יתעסק גוי בשום שלב בבניית הסכה שכן היא דעת חכמי הקבלה.

✦ חובה שהיא זכות מוטלת על כתפי גבאי בתי הכנסת די בכל אתר ואתר לבנות סוכה גדולה ורחבת ידים בחצר בית הכנסת כדי לזכות את המתפללים והשוכנים במצוה יקרה ונעלה זו וכל המזכה את הרבים זכות הרבים תלויה בו.

✦ הימים שבין יום הכיפורים לחג הסוכות קדושים הם ורבה מעלתם, ואין אומרים בהם תחנון כי קדושתם ומעלתם גדולה מאוד וימי שמחה הם, ויש אומרים שקדושת ימים אלו שווה לקדושת ימי חול המועד.

✦ יזהר מכל חטא ועוון בימים אלו ויתאמץ בכל כוחו בקיום מצות סוכה וארבעת המינים, ועל אף שיש רבים החושבים שבימים אלו אין הקדוש ברוך הוא מחשב עוונותיהם של ישראל שנאמר: "ולקחתם לכם ביום הראשון". ודרשו חז"ל: ראשון לחשבון עוונות, חלילה מלחושב כך אלא שהזמן מוכשר שלא יחטא ועל כן יתאמץ להסיר ממנו כל חטא ומכשול וישא ברכה מאת ה'.

✦ ישתדל כבר ממחרת יום הכפורים לסיים את בנית הסוכה בכל פרטיה ודקדוקיה, גם אם ארע כן בערב שבת קודש כי חביבה מצוה בשעתה.

✦ יתאמץ כל אדם למרות טרדותיו בקיום המצוות לקבוע זמן ללמוד התורה, וחלילה מלעשות את העיקר טפל ואת הטפל עיקר שהרי תלמוד תורה כנגד כולם "ואם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת".

✦ ניצטוו בתורתנו הקדושה "בסוכות תשבו שבעת ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות". וטעמים רבים נאמרו על מצוה גדולה ונעלה זו אשר כולם מורים על גודל אהבתו יתברך וחמלתו על

משל ונמשל

עליו השלום: "סורו ממני כל פועלי און, כי שמע ה' קול בכיי". כלומר המקטרגים יסורו וישתקו בעת וידוינו, והידידי שלנו יתקבל ברצון - אם יהיה בבכיה ובתחנונים... וזהו שנאמר: "כי קרוב אליך הדבר מאוד, בפך ובלבבך לעשותו". אימתי ניתן לפעול בנקל? אם הלב מצטרף אל ידיו הפה! (אוהל יעקב, אמור)



על שום מה תיקנו לנו חז"ל וידויים כה רבים? המקובל האלוקי רבינו יוסף גיקטיליא זצ"ל, המשייל את החטא לחבל הדלי, שבאמצעותו דולים מים מן הבאר. חבל זה חזק הוא מאוד, אבל מרוב השימוש הוא נשחק ונשחק, עד שהוא נקרע ונפסק. כך, אף העיון הקשה והחמור, כשהאדם מבקש עליו תמיד סליחה ומחילה, שוב ושוב, הרי הוא כלה ואפס, נמחה ואובד מן העולם, כמו שנאמר: "מחיתי כעב פשעך, וכענן חטאתך" (ישעיה מד, כב). בענין זה סיפר המגיד מראצקי זצ"ל: אחד מבני הקהילה היה חולה מסוכן והגיע עד שערי מוות רחמנא ליצלן. הרופא אמר שהמשבר מתקרב, ואם יתחיל להזיע יד חומו, והוא יבריא. ואכן, ברחמי שמים התחיל החולה להזיע, ואף שחומו לא ירד, הביע הרופא את שמחתו. פנה אליו המגיד ושאלו: "הנה החולה כבר מזיע, ומדוע אין החום פג?". ענה הרופא: "הינך רואה, רבי - כאשר העגלה נעה, מסתובב הגלגל, ומסתובב שוב ושוב, והמסע טרם הגיעו לקיצו. אבל זאת נדע: בכל סיבוב, העגלה מתקרבת ליעדה... הוא הדין כאן - בכל הזעה, ההחלמה הולכת וקרבה". והוא הדין בענייננו. בכל וידוי, הלב הולך ומתרכך, והעוונות הולכים ומתמוססים... (שערי ארמון)

בדרשתו לפני כל נדרי, הסביר המגיד מדובנא זצ"ל את דברי המדרש (בפרשת כי תשא) בענין הוידוי, שאמרו על הפסוק: "לולי משה בחירו עמד בפרך" - עמד במקום הפורך, שדחה את השטן ועמד במקומו. וכיון שאמר משה: "אנא חטא העם הזה חטאה גדולה", נסתלק כל המקטרגים, ואמרו: מה לנו לקטרג, מוטב שיקטרג משה בעצמו. וכן, כל המתוודים על מעשיהם ומודים על חטאיהם, סותמים את פי המקטרגים מלקטרג, כי יאמרו: מה לנו לקטרג, הלא הוא בעצמו אומר ומפרט כל מה שהוא עשה! אם כן נשאלת השאלה: מה הרווח שבידו: מה באמת ההבדל והחילוק בין הודאתו של האדם להודאתו של המקטרג? ההבדל הוא... בניגון. ויוסברו הדברים, במשל. מעשה בסוחר שנסע אלא היריד הגדול ושהה בו ימים רבים. לפני ששב לביתו, קנה חליפה יקרה נאה בעבור בנו. כשחזר לביתו, היתה שמחה רבה. במיוחד גדלה שמחת בנו, הן על שובו של אביו והן על החליפה שקיבל. הוא לבש אותה ויצא לחוץ להתהדר בה לפני חבריו. היו ששמחו בשמחתו, והיו שקינאו בו קינאה עזה. עוד הם הולכים יחדיו, ורגלו של הילד מעדה. הוא נפל לתוך שלולית בוץ והכתים את חליפתו. הילד קם, ולגודל צער, היתה החליפה היפה מרובבת ומראיה נורא. מיד ברקו עיניו של אחד הילדים שקינא בו, והוא קרא: "הנני רץ לאביך לומר לו שלילכת את חליפתך החדשה!". נחרד הילד. אם חבריו יאמר זאת לאביו, יכעס האב מאוד! מה עשה? רץ במהירות לביתו להקדים את חבריו, בא בבכיה לפני אביו בחליפתו המרובבת בוץ, וקרא: "אבי, אבי! ראה מה קרה לי, ראה את חליפתי החדשה!". מיד התעוררו עליו רחמי האב, והוא הרגיעו ואמר: "אל נא תבכה, חליפה ניתן לכבס, אפשר לנקות. ואם לאו - אקנה לך חליפה חדשה". מה ההבדל בין הלשנת החבר לידיו של הילד? הניגון. צורת סיפור הדברים... וזהו שאמר דוד המלך

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב

יצחק בלו
בן שרה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב

אבי אנוך קזר
בן שלמה
ופרידה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר והחשוב

חיים אברהם
בן נזירה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האיש היקר

עזרא
בן גוהר
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האישה החשובה

פריקה
בת מליה
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
האישה החשובה

שושנה פרחיה
בת סלימה
ת.נ.צ.ב.ה.

רוצה להיות
מזכיר הרבים
ולהפיץ את העלון?
052-7647449

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: **052-7647449**
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

